

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.VII.20.034/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó a tanács elnöke
Dr. Varga Edit előadó bíró
Dr. Orosz Árpád bíró
Dr. Gyarmathy Judit bíró
Dr. Tánczos Rita bíró

A felperesek: I. rendű felperes neve
(I. rendű felperes címe és tartózkodási helye)
II. rendű felperes neve
(II. rendű felperes címe és tartózkodási helye)

A felperesek képviselője:
Dr. Kelemen Anita egyéni ügyvéd
(ügyvéd címe)

Az alperes: ... Kormányhivatala
(alperes címe)

Az alperes képviselője:
Dr. Szász Imola kamarai jogtanácsos
(kamarai jogtanácsos címe)

A per tárgya: közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.450/2022/5.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 23.P.22.075/2021/14.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem le nem rótt 700.000 (hétszázezer) forint összegű
illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek szerződések érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása iránt folyamatban volt perében az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította, ítéletének e rendelkezését a másodfokú bíróság helybenhagyta. A felperesek a jogerős ítélettel szemben – jogi képviselő nélkül eljárva – felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be a Kúriára, egyúttal az Alkotmánybíróságon alkotmányjogi panaszt is előterjesztettek.

[2] A felperesek a kötelező jogi képviselet biztosítása érdekében – a Kúria felhívására – ... Igazságügyi Szakszolgálatához fordultak pártfogó ügyvéd igénybevételének engedélyezése céljából. Az alperes a pártfogó ügyvéd igénybevételét engedélyező határozatát megküldte a felpereseknek, addigra azonban a Kúria – a hiánypótlásra nyitva álló, meghosszabbított határidő eredménytelen eltelte okán – hivatalból elutasította a felülvizsgálati kérelmet, és ugyancsak a hiánypótlási határidő elmulasztása miatt az Alkotmánybíróság sem folytatta le a panasz eljárást.

[3] A II. rendű felperes által kezdeményezett eljárásban az Alapvető Jogok Biztosa megállapította, hogy az alperes az ügyintézési határidőket indokolatlanul és jelentős mértékben túllépte, ezzel a felperesek tisztességes eljáráshoz való jogát sértette.

[4] A felperesek a jelen pert megindító keresetükben közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítését kérték az alperestől, hivatkozva arra, hogy az eljárási határidők megsértése miatt estek el a jogorvoslat lehetőségétől, a felülvizsgálati eljárás eredményeként – álláspontjuk szerint – az ingatlanuk tulajdonjogát nem veszítették volna el.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, mert a felperesek a keresetüket az elévülési időn túl nyújtották be, figyelemmel arra, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) hivatkozott rendelkezései alapján az elévülési idő a Kúria felülvizsgálati kérelmet elutasító végzésének meghozatala napjától kezdődött, és lejártáig a felperesek sem az elévülést megszakító, sem annak nyugvását kiváltó jogcselekményt nem bizonyítottak, az Alapvető Jogok Biztosa előtti eljárás, de az alperesnél lezajlott eredménytelen egyeztetés sem vezetett az elévülés nyugvásához.

[6] Az felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperesek elévülés megszakadásával és nyugvásával kapcsolatos érveit megalapozatlannak találta. Álláspontja szerint a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében felsorolt elévülést megszakító tények köre nem bővíthető, abba sem az Alapvető Jogok Biztosa előtti eljárás, sem az alperessel való egyeztetés nem tartozik bele, az elsőfokú bíróságétól eltérő álláspontja szerint azonban a felülvizsgálat lehetősége az igazolási kérelem benyújtására nyitva álló három hónapos határidő lejártát követő napon szűnt meg.

[7] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, utóbbi kérelmükben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) pontjára (a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása) és b) pontjára (a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége) hivatkozva.

[8] Engedélyezési kérelmükben a joggyakorlat továbbfejlesztése körében [Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont második fordulata] azzal érveltek, hogy az ítélkezési gyakorlatban szükséges

az ombudsmani jelentés elévülést megszakító szerepének elismerése, és a bíróságok ellátása az ennek megfelelő útmutatással, hogy ne váljon „súlytalanná” az alapvető jogok biztosának személye és ezáltal az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala is. A joggyakorlat egységének biztosítása tekintetében [Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont első fordulata] a kérelem a jogszabályi hivatkozás megjelölésén túl indokolást nem tartalmazott. Álláspontjuk szerint az eljáró bíróságok jogszabálysértő módon hivatkoztak arra, hogy az elévülés nyugvását, illetve megszakadását kiváltó, törvényben meghatározott körülmények a bíróság által nem bővíthetők.

[9] A felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségét [Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont második fordulata] abban határozták meg, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog kiemelt jelentőségű társadalmi jogkérdés, megsértése a tulajdonjoguk elvesztéséhez vezetett, illetve megfosztotta őket a jogorvoslat igénybevételének lehetőségétől. Mindezek miatt kiemelt társadalmi jelentősége van annak, hogy a kormányhivatalok és a bíróságok a munkájukat összehangolják annak érdekében, hogy a korlátozott anyagi lehetőségekkel rendelkező peres felek időben jogi segítséghez juthassanak.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem vizsgálata során is kötve van a fél kérelméhez [Pp. 2. § (2), 405. § (1), 370. § (1) bekezdése, 364. §], a felülvizsgálat engedélyezése körében csak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálja (Kúria Pfv.II.21.189/2022/2.).

[11] A felperesek által hivatkozott Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt szükséges, míg a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján erre akkor van mód, ha a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt az indokolt.

[12] A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pontja rögzíti a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem kötelező tartalmi elemeit, eszerint a kérelemben a Pp. 410. § (2) bekezdés ca) alpontja alapján meg kell jelölni az engedélyezést megalapozó okokat, amelyek a joggyakorlat egysége vagy továbbfejlesztése érdekében indokolják a felülvizsgálat befogadását, a cb) pont alapján pedig azt a különleges súlyú vagy társadalmi jelentőségű jogkérdést, amely a befogadást szükségessé teszi.

[13] A jelen esetben a felülvizsgálat a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata (joggyakorlat egységének biztosítása) alapján azért nem volt engedélyezhető, mert a felperes kérelme e tekintetben indokolást nem tartalmazott, így – legalább az eltérő bírói döntések megjelölésével – a felperesek nem támasztották alá, hogy a jogértelmezést igénylő jogkérdés megítélésében a bírói gyakorlat nem egységes, és azt sem igazolták, hogy az eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn [Kúria Pfv.IV.20.723/2022/2., Pfv.I.20.307/2021/2., Pfv.I.20.470/2019/6., 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 1. pontja és az ahhoz fűzött indokolás]. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának második fordulata (joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása) körében pedig azt nem indokolták, hogy a kialakult és egységes bírói gyakorlat a körülmények változására tekintettel miért nem támogatható tovább (Pfv.II.20.782/2022/3., Pfv.II.20.838/2022/3., Pfv.V.21.295/2021/2., PK vélemény 2. pontja és az ahhoz fűzött indokolás).

[14] A felülvizsgálat a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem volt engedélyezhető, ugyanis nem volt megállapítható, hogy a vizsgált jogkérdés az egyedi sérelmen – különleges

súlyára tekintettel – túlmutatna, illetve új jogszabály értelmezésére vagy joghézag kitöltésére elvi iránymutatást igényelne, vagy további, a jogegységgel, illetve a közvetlen jogbiztonsággal kapcsolatba hozható fontos ok (pl. új típusú ügyek nagy száma) fennállna, és az sem volt megállapítható, hogy a felperesek által felvetett jogkérdés a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érinti, illetve a jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is annak folytatására ösztönözhet (Pfv.II.20.838/2022/3., PK vélemény 3. pontja és az ahhoz fűzött indokolás). Az alperes munkájának „joggyakorlatban végzett súlya” nem azonos a felvetett jogkérdés társadalmi súlyával: az esetleges alperesi kötelezettségszegés a felülvizsgálat érdemére tartozó kérdés, nem pedig a felülvizsgálat engedélyezéséhez szükséges feltételeket igazoló körülmény.

[15] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[16] A felperesek személyes költségmentességére figyelemmel, a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem le nem rótt illetékét (700.000 forint) az állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (2a) bekezdése, 56. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

[17] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 1.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. előadó bíró, dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, dr. Orosz Árpád s.k. bíró, dr. Tánczos Rita s.k. bíró